

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā
(OR. en)

11116/26

ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
ECB
EIB

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Dānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās un ko galīgajā redakcijā ir sagatavojusi Ekonomikas un finanšu komiteja, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2026) 204 final.

PADOMES IETEIKUMS

par Dānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ¹, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un īstenošanas uzraudzību.
- (2) Komisija 2025. gada 25. novembrī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Dānija nebija minēta starp tām dalībvalstīm, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ² Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.
- (3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

² OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads turpinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ³. Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.
- (5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Dāniju. Tajā tika izvērtēts, kā Dānija īstenojusi 2025. gadā tai adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Dānija. Tajā bija arī novērtēts Dānijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas izvērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Dānijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ⁴. Plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā tika noteikti budžeta ierobežojumi, kas izpaužas kā maksimālais neto izdevumu pieauguma temps četros gados. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 5,0 % 2025. gadā, 5,7 % 2026. gadā, 3,8 % 2027. gadā un 2,9 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 12,6 % 2025. gadā, 18,9 % 2026. gadā, 23,5 % 2027. gadā un 27,1 % 2028. gadā.
- (7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ⁵, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāsmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Saņēmusi Dānijas pieprasījumu, Padome 2025. gada 8. jūlijā pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Dānijai novirzīties no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem ⁶. Laikposms, kad tiek aktivizēta valsts izņēmuma klauzula (2025–2028), ļauj Dānijai pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai ilgstoši lielāki aizsardzības izdevumi neapdraudētu fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā.

⁴ Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Dānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/654, 10.2.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁵ Komisijas paziņojums “Aizsardzības izdevumu pieauguma iekļaušana Stabilitātes un izaugsmes pakta”, Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁶ Padomes Ieteikums (2025. gada 8. jūlijs), ar ko Dānijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3963, 20.8.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) Dānija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2026. gada progresa ziņojumu ⁷ par ieteikto neto izdevumu maksimālo pieauguma tempu ievērošanu.
- (9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 2,9 %, un SPCI inflācija bija 1,8 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,9 % un 2027. gadā par 1,8 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 1,8 % apmērā un 2027. gadā 1,9 % apmērā.
- (10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ⁸ Dānijas vispārējās valdības budžeta pārpalikums samazinājās no 4,5 % no IKP 2024. gadā līdz 2,9 % no IKP 2025. gadā. Pārpalikuma samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo aizsardzības izdevumu pieaugumu. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka pārpalikums 2026. gadā būs 0,9 % no IKP un 2027. gadā – 0,5 % no IKP. 2026. gada pārpalikuma samazinājums galvenokārt atspoguļo izdevumu pieaugumu, jo īpaši aizsardzības izdevumu pieaugumu, kā arī dažus ieņēmumu pasākumus.
- (11) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ⁹ vispārējās valdības parāds samazinājās no 30,5 % no IKP 2024. gada beigās līdz 27,9 % no IKP 2025. gada beigās. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 27,0 % un līdz 2027. gada beigām vēl samazināsies – līdz 26,2 %.

⁷ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

⁹ *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

- (12) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ¹⁰ kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Dānijā 2025. gadā bija 2,2 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 1,0 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gada gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 2,6 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 1,4 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu ¹¹.
- (13) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Dānija nav pieņēmusi jaunus fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ¹².
- (14) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Dānijā 2025. gadā pieauga par 7,3 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 10,9 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,0 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu ¹³.

¹⁰ *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).

¹¹ NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.

¹² Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

¹³ Tā kā Dānija izmanto elastības iespēju saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu, atbilstības novērtējums ir vērsts uz pēdējo minēto salīdzinājumu.

- (15) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Dānijā 2026. gadā pieaugs par 6,7 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 18,3 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 0,4 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu ¹⁴.
- (16) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību sekmīgā Savienības finansēšanas instrumentu īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.
- (17) Dānijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Dānija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Ir būtiski nodrošināt, ka ātri un efektīvi tiek īstenotas jaunās investīcijas, ko Dānija ir identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ¹⁵ noteiktajām prioritātēm.

¹⁴ Tā kā Dānija izmanto elastības iespēju saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu, atbilstības novērtējums ir vērsts uz pēdējo minēto salīdzinājumu.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

- (18) Dānija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar inovāciju un ražīgumu, enerģētikas pārkārtošanu, ilgtspējīgu lauksaimniecību, aprites ekonomiku un atkritumu apsaimniekošanu, prasmēm un mājokļiem.
- (19) Ražīguma pieaugums joprojām ir koncentrēts nedaudzos lielos uzņēmumos, savukārt mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) joprojām saskaras ar šķēršļiem inovācijai un jaunu tehnoloģiju ieviešanai, jo īpaši reģionos ārpus galvaspilsētas reģiona, un tas liecina par inovācijas ierobežotu izplatību MVU vidū. Dānija ir guvusi panākumus inovācijas veicināšanā, panākot politiskas vienošanās par daudzgadu finansējumu pētniecībai un inovācijai un stiprinot zināšanu un tehnoloģiju nodošanu no universitātēm uzņēmumiem. Tomēr, lai gan nesenie politikas pasākumi ir pozitīvi, tie pilnībā nenovērš konkrētas inovācijas sistēmas nepilnības. Stiprinot piekļuvi mērķtiecīgākiem un racionālākiem inovācijas atbalsta instrumentiem, samazinot sadrumstalotību un administratīvo slogu, uzlabojot zināšanu izplatīšanu starp pētniecības iestādēm un uzņēmumiem un uzlabojot valsts inovācijas iepirkuma satvaru, palīdzētu MVU integrēt progresīvus risinājumus un aktīvāk piedalīties pētniecības un inovācijas ekosistēmās.
- (20) Lai atbalstītu inovatīvu uzņēmumu izaugsmi un to ieguldījumu ražīgumā un ekonomikas dinamismā, izšķiroša nozīme ir piekļuvei finansējumam, kas paredzēts darbības izvēršanai. Neraugoties uz ievērojamo kapitāla tirgu, sākotnējo publisko piedāvājumu skaits ir neliels, un tirgū dominē neliels skaits lielu uzņēmumu. Tajā pašā laikā riska kapitāla aktivitāte pēdējos gados kopumā ir saglabājusies stabila, savukārt daži Dānijas uzņēmumi ir meklējuši iespēju palielināt kapitālu, pārceļoties uz lielākiem starptautiskajiem tirgiem ar dziļākiem kapitāla kopfondiem un atbalstošākiem satvariem darbības izvēršanai. Tie liecina, ka ir iespējams turpināt attīstīt pašu kapitālu izaugsmes posmā un uzlabot nosacījumus sākotnējiem publiskajiem piedāvājumiem Dānijā, lai nodrošinātu kapitālu vietējo dinamisko uzņēmumu paplašināšanai, internacionalizācijai un inovācijai. Mājsaimniecību un institucionālo uzkrājumu lielāka izmantošana kapitālieguldījumos, tostarp novēršot trūkumus, kas saistīti ar Dānijas ieguldījumu un uzkrājumu kontiem, palīdzētu vēl vairāk padziļināt iekšzemes kapitāla tirgus un palielināt ilgtermiņa finansējuma piedāvājumu.

- (21) 2025. gadā 92,4 % no Dānijas neto elektroenerģijas ražošanas apjoma veidoja atjaunīgie energoresursi, kas tajā gadā bija augstākais īpatsvars ES, kā arī augstākais rādītājs Dānijas vēsturē. Pēc tam, kad atkrastes vēja enerģijas attīstības plānā bija vērojamas neveiksmes, 2025. gada beigās tika izsludināti jauni konkursi par atkrastes vējparkiem, piedāvājot valsts atbalstu potenciālajiem attīstītājiem saskaņā ar divvirzienu cenu starpības līgumu modeli. Dānija izmantoja tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējumu (*CISAF*). 2025. gadā ir pieņemti vai ticami paziņoti turpmāki pasākumi, lai paātrinātu pašmāju atjaunīgās enerģijas izvēršanu, tostarp reaģējot uz Valsts enerģētiskās krīzes grupas (*NEKST*) ieteikumiem.
- (22) Lielais atjaunīgo energoresursu īpatsvars Dānijas elektroenerģijas ražošanas struktūrā nozīmē, ka turpmāka elektrifikācija visās nozarēs varētu būt spēcīga svira dekarbonizācijai un enerģijas pieejamībai cenas ziņā, jo īpaši svārstīgo fosilās degvielas tirgu kontekstā. Būtisks solis tika sperts 2026. gada 1. janvārī, kad elektroenerģijas nodoklis mājsaimniecībām tika samazināts no 72,7 ērēm līdz tikai 0,8 ērēm par kilovatstundu. Tas ir apsveicams pavērsiens arī no enerģijas pieejamības cenas ziņā viedokļa, ņemot vērā to, ka elektroenerģijas rēķins Dānijas mājsaimniecībām 2025. gadā bija viens no augstākajiem ES, galvenokārt nodokļu dēļ. Tomēr elektroenerģijas nodokļa samazinājums mājsaimniecībām ir tikai īslaicīgs (uz diviem gadiem). Rūpnieciskajiem patērētājiem elektroenerģijas nodokļi jau ir lielā mērā atgūstami. Lai pilnībā izmantotu savu potenciālu, Dānija gūtu labumu no turpmākas elektrifikācijas veicināšanas, tostarp pieņemot visaptverošu elektrifikācijas stratēģiju, kurā noteikti strukturālāki pasākumi un laikā ierobežoti nozaru mērķrādītāji.

- (23) Neraugoties uz ievērojamām investīcijām elektrotīklā pēdējos gados, Dānijas tīkla jauda ir izsmelta, ko rada nepieredzēts pieprasījums pēc jauniem savienojumiem, jo īpaši no datu centriem, elektroenerģijas pārveidošanas par X projektiem un akumulatoru enerģijas uzkrāšanas sistēmām. Tas ir licis valsts elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram uz laiku (līdz 3. jūnijam) apturēt jaunu tīkla pieslēguma līgumu noslēgšanu un pagarināt projektu izskatīšanas laiku izvērtēšanas un gatavības posmā. Lai gan daži pasākumi ir īstenoti vai ticami paziņoti, lai risinātu šo situāciju un paātrinātu tīkla paplašināšanu, tīkla jauda vidējā termiņā, visticamāk, joprojām būs nepietiekama. Šajā kontekstā Dānija varētu rīkoties, lai samazinātu vidējo apstrādes laiku kompetento aģentūru vides apstiprinājumiem, tostarp nodrošinot pienācīgu darbinieku skaitu. Dānija varētu arī apsvērt pasākumus, lai vēl vairāk uzlabotu tīkla rindu pārvaldību un tīkla elastību nolūkā optimizēt esošās tīkla infrastruktūras izmantošanu. Turklāt Dānijas elektroenerģijas patērētāji joprojām ir pakļauti svārstīgām cenām un straujam kāpumam zemas atjaunīgās enerģijas izlaides periodos, kad dārgā fosilās degvielas ražošana, visticamāk, noteiks robežcenas, uzsverot, ka joprojām svarīgi ir nefosilas elastības risinājumi, piemēram, enerģijas uzkrāšanas un pieprasījumreakcijas rīki, lai līdzsvarotu piedāvājumu un pieprasījumu visos attiecīgajos laikposmos un uzlabotu vispārējo sistēmas elastību.

- (24) Uz lauksaimniecības nozari, kas ir viens no Dānijas galvenajiem siltumnīcefekta gāzu emisijas avotiem, attiecas Kopīgo centienu regula ¹⁶. Turklāt intensīvās lauksaimniecības prakse izraisa pārmērīgu barības vielu noplūdi un noteci no laukiem, kas rada nopietnas sekas augsnes veselībai, dabai un ūdens un jūras ekosistēmai. Lai tiktu sasniegti klimata mērķi un nodrošināta ilgtspējīga labklājība, svarīgi padarīt agropārtikas sektoru ilgtspējīgāku. 2024. gada 18. novembrī panāktā politiskā vienošanās par “zaļo Dāniju” joprojām ir galvenais valsts politikas satvars, kas virza centienus šajā jomā. 2025. gadā katra no 23 vietējām trīspusējām konfigurācijām, kas izveidotas saskaņā ar vienošanos, pieņēma plānu lauksaimniecības platību pārveidošanai dabā. Turklāt ir panākta vienošanās par jaunu slāpekļa regulu, kurā noteikts, ka no 2027. gada nepārsniedzamās slāpekļa izplūdes kvotas tiks piešķirtas lauksaimniekiem visā valstī. Paredzams, ka šis jaunais modelis samazinās slāpekļa emisijas par 7900 tonnām. Pamatojoties uz šiem pozitīvajiem soļiem, saskaņoto pasākumu ātra īstenošana joprojām ir būtiska, lai nodrošinātu, ka līdz 2030. gadam tiek sasniegti “zaļās Dānijas” vienošanās noteiktie klimata un vides mērķrādītāji. Dānija gūtu labumu arī no tā, ka tiktu izpētīta sinerģija ar darbībām, kas jāiekļauj nacionālajā dabas un biodaudzveidības aktā, un vairāki pienākumi dabas atjaunošanas plānā.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/857 (2023. gada 19. aprīlis), ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un Regulu (ES) 2018/1999 (OV L 111, 26.4.2023., 1.–14. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

- (25) Neraugoties uz nesenajiem pūliņiem, Dānijā aizvien pastāv problēmas saistībā ar pāreju uz spēcīgāku aprites ekonomiku un atkritumu apsaimniekošanas politikas uzlabošanu. Dānijas ekonomika joprojām ir ļoti atkarīga no primārajiem resursiem un importētajiem materiāliem. Saskaņā ar jaunākajiem *Eurostat* datiem Dānijā ir viens no lielākajiem pārtikas atkritumu (2023. gads), sadzīves atkritumu (2024. gads) un iepakojuma atkritumu (2023. gads) apjomiem uz vienu iedzīvotāju ES ¹⁷. Turklāt Dānijā sadedzina (enerģijas reģenerācija) lielāko sadzīves atkritumu apjomu uz vienu iedzīvotāju ES, apritīgu materiālu izmantošanas rādītājs joprojām ir zemāks nekā ES vidējais rādītājs, un nav skaidras tendences palielināt reciklēto sadzīves atkritumu īpatsvaru. Dalītās savākšanas sistēmas izveide visām atkritumu plūsmām lielākajā daļā pašvaldību, stingrāki komerciālo atkritumu apsaimniekošanas noteikumi, reformas atkritumu incinerācijas tirgus liberalizācijai un jauna ražotāja atbildības shēma attiecībā uz iepakojumu ir pozitīvi soļi, taču ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai novērstu sadzīves un iepakojuma atkritumu rašanos, palielinātu sadzīves atkritumu atkalizmantošanu un reciklēšanu un novirzītu atkalizmantojamus un reciklējamus sadzīves atkritumus no incinerācijas. Gaidāmā aprites ekonomikas valsts rīcības plāna pārvērtēšana un pārskatīšana sniedz iespēju apzināt jaunas iniciatīvas. Tas varētu ietvert stimulus apritīgākam iepakojumam un produktu dizainam, kā arī otrreizējo materiālu plašākai izmantošanai.
- (26) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Dānijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

¹⁷ Septiņas dalībvalstis nav paziņojušas 2024. gada datus par sadzīves atkritumiem, un četras dalībvalstis nav paziņojušas 2023. gada datus par iepakojuma atkritumiem.

- (27) Dānijas darba tirgus joprojām ir saspringts, tajā ir zems bezdarba līmenis un pieaug darbaspēks; tomēr ir vērojama tendence, ka bezdarbs nedaudz pieaug. Pieaugošo darba ņēmēju skaitu galvenokārt nodrošina ārvalstu darbaspēks, gados vecāki un ļoti jauni darba ņēmēji; tajā pašā laikā prasmju nepietiekamība un neatbilstība varētu kavēt nodarbinātību un izaugsmi. Kvalificētu darbinieku trūkums ir plaši izplatīts dažās veselības un aprūpes profesijās, bet izteiktāk nozarēs, kas atbalsta zaļo un digitālo pārkārtošanos. Attiecībā uz digitālo pārkārtošanos tas jo īpaši attiecas uz IKT speciālistiem, kā arī digitālajām prasmēm, kas vajadzīgas lielākajā daļā nozaru. Attiecībā uz zaļo pārkārtošanos tas attiecas uz būvniecības un inženiertehnisko nozari kopumā, tostarp prasmēm, kas vajadzīgas ēku būvniecībai un renovācijai, t. i., apkurei, siltumizolācijai utt., kā arī saistībā ar liela mēroga enerģētikas projektu būvniecību. Lai gan ir veikti daži pasākumi ar reformām, lai nodrošinātu jaunu skolēnu attiecīgu uzņemšanu arodskolās, lielais un pieaugošais to cilvēku skaits, kuri priekšlaicīgi pamet skolu, palielina to cilvēku skaitu, kuriem, visticamāk, trūkst pamatprasmju. Prasmju nepietiekamību vēl vairāk saasina pastāvīgā izglītības un apmācības saņēmēju nevienlīdzība reģionālā līmenī, par ko liecina rezultāti, kas iegūti galīgajos eksāmenos par obligātās izglītības pabeigšanu, jo īpaši rakstpratības un rēķinpratības jomā. Lai risinātu šīs problēmas, Dānijai būtu arī jācenšas piesaistīt lielāku skaitu kvalificētu skolotāju pašvaldību pamatskolām un otrā posma pamatizglītības iestādēm (*folkeskole*).

- (28) Lai gan Dānija ir veikusi pasākumus, lai veicinātu pieejamību cenas ziņā, izmantojot bezpeļņas mājokļus, ir jāpalielina kopējā mājokļu būvniecība, lai apmierinātu lielo pieprasījumu, jo īpaši galvaspilsētas teritorijā. Īpašnieku apdzīvotu mājokļu augstās cenas, ilga gaidīšanas laiks uz bezpeļņas mājokļiem un sarežģītās plānošanas procedūras un zemes izmantošanas noteikumi jaunām būvēm ir noveduši pie pastāvīgas tādu mājokļu nepietiekamības, kas ir cenas ziņā pieejami māsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem. Daļēji tāpēc māsaimniecības ar zemiem ienākumiem, vienīgie pelnītāji un daudzi jaunieši, kas dzīvo vieni, saskaras ar augstām mājokļa izmaksām salīdzinājumā ar viņu ieņēmumiem. Lai palielinātu mājokļu piedāvājumu zemākajā cenu diapazonā un tādējādi nodrošinātu pieejamību māsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem, būs svarīgi, lai jau veiktie pasākumi bezpeļņas mājokļu būvniecības cenu griestu labākai saskaņošanai ar tirgus cenām tiktu papildināti ar pasākumiem mājokļu būvniecības veicināšanai kopumā, jo īpaši vienkāršojot plānošanas procedūras un pārskatot zemes izmantošanas plānošanas noteikumus.

AR ŠO IESAKA Dānijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Turpināt ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, un vienlaikus izmantot elastību, ko paredz Padomes aktivizētā valsts izņēmuma klauzula. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājāsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu.
2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā.
3. Atbalstīt MVU inovāciju ieviešanā un jaunu tehnoloģiju ieviešanā, uzlabojot piekļuvi inovācijas finansēšanas instrumentiem, veicinot zināšanu izplatīšanu un stiprinot valsts inovācijas iepirkuma regulējumu. Uzlabot piekļuvi augošo uzņēmumu finansējumam, izmantojot izaugsmes kapitāla un publiskos kapitāla tirgus, un vēl vairāk izmantot iekšzemes uzkrājumus, izmantojot mājāsaimniecību un iestāžu kapitāla ieguldījumus.
4. Paātrināt elektrifikācijas tempu. Atbalstīt elektroenerģijas tīkla modernizāciju, kas vajadzīga pārvades un sadales līmenī, un esošās infrastruktūras optimizāciju. Veicināt pieprasījuma reakciju, enerģijas uzkrāšanu un citus nefosilas elastības risinājumus. Turpināt īstenot pasākumus, lai samazinātu lauksaimniecības un zemkopības darbību intensitāti. Stiprināt aprites ekonomikas un atkritumu apsaimniekošanas politiku, vēl vairāk veicinot sadzīves un citu atkritumu rašanās novēršanu, atkalizmantošanu un reciklēšanu.

5. Novērst prasmju nepietiekamību, lai apmierinātu darba tirgus vajadzības. Pastiprināt rīcību, lai uzlabotu pamatprasmes, novērstu izglītības un apmācības saņēmēju nevienlīdzību, novērstu kvalificētu skolotāju nepietiekamību un novērstu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu.
6. Palielināt mājokļu piedāvājumu, jo īpaši lielākajās pilsētās, vienkāršojot plānošanas procedūras un pārskatot zemes izmantošanas plānošanas noteikumus, lai atvieglotu jaunu mājokļu būvniecību.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
